

Corona maatregelen voor de culturele en creatieve sector

De culturele en creatieve sector wordt ook ernstig getroffen door de maatregelen die zijn genomen om het coronavirus te bedwingen. Het kabinet biedt economische maatregelen die deels kunnen helpen om acute problemen in de cultuursector op te lossen. Maar gezien het karakter van de sector zijn er extra maatregelen nodig. We pleiten daarom voor maatregelen om in de sector cultuur (breed opgevat), die 3,8% bijdraagt aan ons Bruto Nationaal Product en aanjagers is van onze economische groei, te steunen. Creatieven vragen niet alleen om steun, zij zetten ook graag hun kennis en innovatiekracht in om problemen op te lossen binnen de Nederlandse samenleving die voortkomend uit de corona crisis.

Het verloop van de crisis en de gevolgen zijn nog niet goed te overzien of te bepalen. Wel is duidelijk dat er een eerste stap gezet moet worden.

Specifieke situatie culturele en creatieve sector

Musea, podia, festivals, zowel binnen als buiten de gesubsidieerde sector hebben hun deuren gesloten en alle activiteiten stilgelegd. Gezelschappen, producenten, uitvoerend kunstenaars en flexwerkers op de speelplekken en in musea zien al hun inkomsten per direct wegvallen. Fotografen, contentproducenten, vormgevers, architecten en gameontwikkelaars zien hun omzet drastisch teruglopen of geheel wegvallen.

De schade op korte termijn in de culturele sector is duidelijk. Het aantal verkochte tickets van podia en festivals en een inschatting van nog te verwachten kaartverkoop is via de instellingen goed in beeld te brengen en daarmee dus ook de gedeelde inkomsten van zowel podia als bespelers. Voor musea en presentatie-instellingen is op basis van ervaringscijfers ook een inschatting te maken. Veel bureaus in de creatieve industrie moeten hun werkzaamheden staken en zzp'ers zoals fotografen worden opdrachten per direct stopgezet. De beroepsverenigingen en brancheorganisaties zullen op korte termijn met een eerstevoorlopige inventarisatie kunnen overleggen.

Extra maatregelen zijn noodzakelijk om te voorkomen dat zelfstandigen in financiële noodsituaties terecht komen en instellingen failliet gaan. Urgent is het dat 60% van de werkenden in de culturele en creatieve sector ZZP'er is. Als er geen extra steun komt voor de sector zijn de gevolgen niet te overzien.

Specifiek voor veel culturele organisaties is wel dat ze die leningen naar verwachting niet kunnen terugbetalen. Het is sowieso al een sector met een financieel kwetsbaar karakter. De verwachting is dat de culturele en creatieve sector maar ten dele van een aantal maatregelen gebruik kan maken die ook voor andere sectoren gelden, zoals fiscale maatregelen en inkomensondersteuning. Groot aandachtspunt is daarbij is zoals gezegd het hoge aantal zzp'ers. Met extra leenfaciliteit en deeltijdontslag kunnen grotere organisaties op zich zorgen voor voldoende liquiditeit en het terugdringen van kosten. Specifiek voor veel culturele organisaties is dat ze die leningen naar verwachting niet kunnen terugbetalen. Het is sowieso al een sector met een financieel kwetsbaar karakter.

Opmerking [PvdB1]: Breedte (cultureel en creatief) en diversiteit noemen?

Opmerking [PvdB2]: Is deze zin opnemen zinvol? Ik twijfel.

Opmerking [PvdB3]: Sterk punt!

Opmerking [PvdB4]: Het lijkt mij verstandig fasering toe te voegen en onzekerheid te benoemen.

Opmerking [PvdB5]: In alles zou ik zeggen, individuen voorop, niet ten nadele van instellingen en organisaties maar is dat niet beter? De menselijke maat. Ook logisch gezien het grote aantal zzp-bedrijven: de meeste bedrijven zijn eenmanszaken. Sluit dan ook beter aan bij de motie Jetten c.s.

Opmerking [PvdB6]: Is dat wel zo? Misschien beter zeggen: Het is in in ieder geval duidelijk dat er op korte termijn schade is en ontstaat.

Opmerking [PvdB7]: Ook hier zzp voorop, bijvoorbeeld: voor zzp'ers waarbij bedrijf en prive samenvallen ontstaan direct persoonlijke of gezinsproblemen.

Opmerking [PvdB8]: Lijkt mij tactisch handiger, begin van een reeks.

Opmerking [PvdB9]: Vaak? Altijd? Soms? Zou het niet beter zijn hier iets meer richting aan te geven?

Opmerking [PvdB10]: Vaak? Altijd? Soms? Zou het niet beter zijn hier iets meer richting aan te geven?

~~Extra maatregelen zijn noodzakelijk om te voorkomen dat zelfstandigen in financiële noodsituaties terecht komen en instellingen failliet gaan. Urgent is het dat 60% van de werkenden in de culturele en creatieve sector ZZP'er is. Als er geen extra steun komt voor de sector zijn de gevolgen niet te overzien.~~

Loyaliteits-initiatieven om makers en instellingen te ondersteunen zoals bijvoorbeeld de oproep om al aangeschafte maar niet gebruikte tickets te doneren zijn sympathiek maar ruimschoots ontoereikend.

Extra maatregelen culturele en creatieve sector

Wij zien momenteel twee extra maatregelen:

A. Noodfonds compensatie gedeerde inkomsten

B. Versoepelen criteria en bevoorschotting culturele subsidies

C. Afstemming en coördinatie

~~B. Overige te nemen maatregelen moeten verder doordacht worden en hangen ook mede af van uitkomsten inventarisaties en verloop van de crisis.~~

Ad A. Noodfonds compensatie gedeerde inkomsten

De culturele en creatieve sector vraagt de overheid om op zeer korte termijn een noodfonds in te richten, zoals dat ook in andere sectoren van de economie gebeurt. Dat noodfonds moet 'lean and mean' zijn en zou op zeer korte termijn kunnen uitkeren. Daarvoor is het van groot belang dat er een zo eenvoudig mogelijke systematiek wordt bedacht die voor alle disciplines werkt en voorziet in noodzakelijke compensatie van gedeerde inkomsten. Het gaat er in eerste instantie om dat er noodhulp wordt geboden aan de hele sector, zowel individuele zzp'er als instelling, commercieel als gesubsidieerd. Indien mogelijk wordt aangesloten bij bestaande regelingen zoals de Bbz-regeling, mits deze op korte termijn kan uitkeren. De omvang van het fonds is afhankelijk van de ontwikkelingen rondom de crisis en zou geen plafond moeten kennen.

Uitgangspunt van de te hanteren systematiek moet zijn een compensatie aan werkenden, de ondernemingen/instellingen (podia, producenten, distributeurs, festivals, musea, presentatieinstellingen) van terugvallende inkomsten. Deze organisaties verzorgen op hun buurt de doorbetaling aan makers en producenten op basis van de gemaakte afspraken over inkomstenverdeling tussen presentatieplek en producent. Dit maakt het mogelijk dat instellingen flexwerkers en makers kunnen garanderen dat er wordt doorbetaald. Deze compensatie dekt ook een deel van de andere door de instellingen gemaakte kosten af, waar geen inkomsten tegenover staan.

Het noodfonds kan in die eenvoud soulaas bieden voor:

- o Artiesten (met verschillen tussen zelfstandigen en artiesten in dienst, internationaal/nationaal),
- Zelfstandige professionals, flexwerkers/oproepkrachten (technici, stage, service medewerkers, horeca, schoonmaak),

o

Opmerking [PvdB11]: Vraag van mij: is dit ook niet handig om te vragen?

Opmerking [PvdB12]: Bedenk me net dat we dit misschien wel als apart punt moeten benoemen en vragen. Denk aan gemeenten, andere ministeries e.d.

Met opmaak: Geen opsommingstekens of nummering

Met opmaak: Lettertype: Niet Vet

Opmerking [PvdB13]: Fasering en 'winstwaarschuwing' van criter

Met opmaak: Lettertype: Niet Vet

Opmerking [PvdB14]: Overwegen om te schrappen. Bbz is georganiseerd via gemeenten, willen we de focus zeker nu niet houden bij de rijksoverheid? Vinden gemeenten als lokale financiers vast ook prettig. Is er contact met VNG?

Opmerking [PvdB15]: Menselijke maat: werkenden voorop. Met name zzp, maar ook oproepkrachten e.d.

Opmerking [PvdB16]: Er zijn veel zzp'ers die los van een instelling werken, deze oplossing zou op zijn best ten dele kunnen werken, maar dit is een veel te beperkte scope. Freelance muziekdocenten en uitvoerenden? Beeldend Kunstenaars? Tango-dansers (mooi voorbeeld) <https://lovelytangoweekend.com/>

- o Producenten/gezelschappen
- o ~~Zelfstandige professionals, flexworkers/oproepkrachten (technici, stage, service medewerkers, horeca, schoonmaak),~~
- o Creatieve bureaus
- o Instellingen die kosten moeten doorbetalen zoals ingehuurd personeel via toeleveranciers (bijvoorbeeld beveiliging, schoonmaak, horeca).

Uitvoering

Voorstel is het noodfonds voor de culturele en creatieve sector op afstand van de overheid te zetten en de taak te beleggen bij een op te richten **rechtspersoon**. Deze kan voor de uitvoering gebruik maken van de beschikbare expertise en ondersteuning die er is in de sector, in het bijzonder bij de fondsen. Het fonds wordt aangestuurd door **de minister bijgestaa** een kleine commissie van deskundigen met grote kennis en ervaring in de sector, die in nauwe samenspraak met de **beroepsverenigingen en** brancheorganisaties toeziet op de uitvoering en verantwoording. Een snelle aankondiging van dit fonds en inrichting van een contactpunt kan veel zorgen in de sector wegnemen.

Opmerking [PvdB17]: Hier twijfel ik enorm over. Dat kost toch tijd? En gaan wij dit als sector doen? Waarom vragen wij OCW niet om een loket te openen. Houden wij als veld onze handen schoon in de uitvoering en voorkomen we kop van jut te worden van onze eigen achterbanen.

Opmerking [PvdB18]: Is dit geen rol voor de Raad voor Cultuur?

Ad. B Versoepelen subsidiecriteria **en bevoorschotting**

Naast het Noodfonds zijn aanvullende maatregelen nodig. **Een voorbeeld van een concrete retaliëf makkelijk te nemen maarregel betreft versoepeling van criteria.** Specifiek moet in de culturele sector worden gekeken naar versoepeling van de prestatiecriteria voor projecten en culturele subsidies. Door de noodzakelijke crisismaatregelen valt immers de mogelijkheid deels weg bepaalde prestaties nog te leveren. Het verzoek is dat het rijk dit voor de BIS en de rijksfondsen snel gaat regelen. Bovendien kan de minister van OCW het initiatief nemen om ook de andere overheden en de private fondsen te verzoeken gepaste maatregelen te nemen voor wat betreft te hanteren criteria. Dat is nodig want de provinciale en gemeentelijke overheden spelen in de sector een belangrijke rol en kunnen een bijdrage leveren aan het opvangen van de **schade**.

Opmerking [PvdB19]: Iets over bevoorschotting subsidie toevoegen?

Opmerking [PvdB20]: En wat is er nog meer nodig? Zouden we dit niet beter als een quick win kunnen formuleren en ruimte open houden voor volgende stappen?

Opmerking [PvdB21]: Beetje een losse zin, lijkt dat niet meer een punt voor de minister om mee te komen. Waarom noemen wij dat zo specifiek?

Opmerking [PvdB22]: Bedenk me net dat we dit misschien wel als apart punt moeten benoemen en vragen. Denk aan gemeenten, andere ministeries e.d.

Juridische en fiscale implicaties van de voorgestelde systematiek dienen per omgaande te worden **onderzocht**.

Opmerking [PvdB23]: Suggestie. Zie eerdere opmerking.

Ad. C Afstemming en coördinatie

Uitgangspunten van dit pleidooi **zijn 'de menselijke maat voorop' en is 'generiek waar het kan, specifiek waar nodig'.** De culturele en creatieve sector zijn vanzelfsprekend bereid met hun denk- en innovatiekracht bij te dragen aan de beperking van de gevolgen van het effect van de Coronacrisis, niet **allen** met betrekking tot de sectoren zelf maar ook ten behoeve van andere sectoren. Doel is om de culturele en creatieve sector **structureel** goed door de situatie heen te loodsen zodat de sector **structureel beter uit de crisis komt en** haar belangrijke maatschappelijke rol **niet alleen** kan blijven vervullen **maar meer dan ooit bijdraagt aan en ingebed is in de samenlijk**.

Met opmaak: Geen opsommingstekens of nummering

Opmerking [PvdB24]: Verwijzingen naar de crisisbrieven kabinet opnemen? Deze is van Van Engelshoven: <https://www.tweedekamer.nl/download/document?id=51360b52-b9c5-4da0-a7a0-86cee59ae85d&title=Maatregelen%20Coronavirus%20COVID-19%20en%20de%20gevolgen%20voor%20onderwijs%20C%20cultuur%20en%20wetenschap.docx>

Opmerking [PvdB25]: Zouden we het slotstatement niet beter wat krachtiger en ambitieuzer kunnen formuleren?

